

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Officio Archipresbyteri. Titvlvs XXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

Dilecto filio: & infra. Ad petitionem Archidiaconi
in Senon, conquerentis, quod Abbas & conveniens
monasterii sancti Petri Senonon, procurationem &
an-
num, & quedam alia, ratione sui Archidiaconatus sed
ipsum spestant, exhiberi sibi contra justitiam dene-
gabat: Abbatii certi Crispini & collegis suis de-
linimus in mandatis, ut audienter canamus, & fine debito ter-
minarent. Coram quibus petiti predictis Archidiaconi-
nus ut & cum monasterium intra metas sui Archidiaconi-
natus sit finum, Abbas & monachii sibi obediunt in his,
quae pertinent ad iurisdictionem, correctionem, & vi-
tationem, ad ius (ut diebat) archidiaconale spestantes,
videlicet ut coram se conquerentibus responderent, ci-
tatiatim venirent ad eum praesentiam: & sua manda-
ta & honesta & sancta secundum Deum, de correctione
ne exscissum, & alias, quae Archidiaconi solent & po-
sunt rationabiliter injungere, audiuit, & (falsa fave-
rula, & Abbatis sui debita obedientia) servauit. Pe-
nit. inflex ne de cetero facerent aliquos de Senonon, &
brevitate, ex praefermto, canor officiali Senonon. At
archiepiscopi conuenti, adterens illis prius debere con-
veni sub ipso, quam coram officiali predicto: spe-
cialibus ipsiis Archiepiscopi & hominum, a familiis suis
causa dimicar exceptis: [*1 & infra.*] Ideoque di-
fer. v. manda. quare, per maiores ecclesie Senonon
canonices, qui habere debent de hujusmodi i confus-
tione notitiam plenius, super his solicite veritatem
tim inquiratis: & nisi vobis confiterent prefatum Ar-
chidiacon, vel predecessores ipsius de pacifice, sic ob-
tentia confundende iurisdictionem aliquam in ipso mo-
nasterio, vel in hujusmodi Abbatis hactenus habentibus,
prefatrum monasterium ab eius impetritione penitus
abolivatis, perpermuo super hoc ipsi Archidiaconi, silenti-
tum imponeatis. Si vero de praemissis conjectari pe-
nitentiam, ut & in aliis, non datur nisi ad*ad* confi-
dendum, & non debet esse iuris*ad* iuris*ad* iuris*ad* iuris*ad*

CAP. - VIII.

Arduisacemmen dat commendaties ad ordinet.

Verhandlungen der commissarien

Opinariis & infra. Interdictas Archidiacono tuo
et in confidencia tua & auctoritate literas tuas pro-
moventia concedat. Et eis etiam distriste & prohibeas,
ad ordinis audeant convolare. Qui si contra prohibi-
tionem venire presumperint, executionem & cis-
tum suorum portum totaliter interdictas.

CAP. IX.
Archiducum examinat & praesentat ordinatio
nem.

*Idem Mediolanen. Archepi-
copo.*

*U*erit *nostrum*: & [& *infrā*.] *Nec fui*

V probatum, quod cancellarius ex officio suo exerceat
initialia memorata, cum ea potius de jure communi ad
adhibitionem officium.

...competent officium : represent
mandos Episcopo, & illos examinare,

CAP. X.

DE OFFICIO ARCHI-
presbyteri.

TITVLVS XXIV.

CAP. I.

Idem ex finendo a Ratisbone data.
VIT singulæ & plebes Archipresbyteros habent
per aliud erga populum Dei curam, qui non lo-
cum imperiti vulgi sollicitudinem gerant, verum
Presbyterorum, qui per minores titulos obitent, vnu-
jagi circum pecione custodiunt, & quia unausq[ue] in-
dustria divinum opus exercet, Episcopo suu[m] imperi-
tient. Nec contendat a Episcopo, non egere plebeis
Archipresbytero, quasi ipse eam gubernare valet, qua
estivalde idoneus sit, decet tamen ut sua onera paucare
& sicut ipse matrici eccl[esi]a f[ac]t[us] est, ita Archipresbyter
praxit g[ener]e plebis, ut in nullo titube ecclesiastica sol-
litudine: cuncta tamen reverent ad Episcopum, eccl[esi]a contra
eius decretum h[ab]ere ordinare praefiant.

C. A. P. II.
Ad idem.
Leo Papa.

Ministerium d[icitur] Archipresbyteri in eo constituitur, ut
diligenter cura provideat ministerium sacerdotium
cardinalium, qui solemne debent agere officium in
communicatione corporis & sanguinis Domini nostri IESV
Christi, à sacerdotio die dominico incipiendo per omnes
horas canonicas indeclinabilitate perseverent, ut opus
Dei dignè & sancte perficiatur ab eo, cui committitur:
[1 & 7.] Provideat etiam Archipresbyter vitam sacer-
dotum cardinalium, praeceptis sui obtemperante Episco-
pi, ne aliquando cedant, aut securitate torqueant: [2
& 7.] Si Episcopus defuerit (exceptis his, quæ prohibita
sunt) Archipresbyter provideat cuncta, quæ in sacer-
dotum ministerio perfici debant, fontes benedicere, insi-
num oleum perungere, p[ro]minentem infirmum (consulito
Episcopi) reconciliare, p[ro]minentem cunctis alius sacer-
dotibus injungere. In precipuis festivitatibus, aut p[re]ce-
lebratione missa solemniter impleat, aut si fui junc-
tione, cui committitur, peragat veneranter.

[1 Sed reminiscantur, quod labia sacerdotum custodiunt scientiam & iustitiam: & legem requiri ex ore eius q[uod] a d[e]c[e]rto.
[2 verens sententiam illius sapientissimi viri, quod dicitur: Ma-
lestus homo qui negligenter agit opera Dei.]

C. A. P. III.

Declarat quod sit officium Archipresbyteri civitatis. An-
ton de Buit.

Idem.

Officium f[ac]t[us] Archipresbyteri de urbe constat, quando
ibi pref[ect]us defuerit vice eius officium inchoare, be-
nedictiones presbyterales in eccl[esi]ia dare, missam quan-
do volerit cantare, vel cui sacerdotibus iusterit.
Quando vero Episcopus missam canit, debet praep[ar]ere
sacerdotibus ut induant le vestimenta sacra, & qualiter
ad missam procedant: debet enim praep[ar]ere custodi ec-
cl[esi]a, ut in sacramento Eucharistia Christi propter infirmos
non desit, debet infirmis providere, & providingo praep[ar]-
ere sacerdotibus, ne forte fini confessione, vel confirmatione
corporis & sanguinis Domini nostri IESV Christi
moriantur: confessiones peccatorum & eorum, qui à
foris b[ea]t[us] veniunt, recipere cum omnibus sacerdotibus, &
exinde per provisionem pontificis magnam debet illis
adhibere curam, ad Christianos quoque faciendo, & ba-
ptizando infantes, & ad succurrendum, omnia à sacer-
dotibus per junctionem i[st] illius fiant.

C. A. P. IV.

Archipresbyter ruralis Presbyterorum & laicorum plebanie
sua curam gerit: contra decretum tamen Episcopi nihil ordinare
potest.

a. Officium. b. hec vox, presbyteralis, deest in antiquis.
c. deest vox, animarum, in antiquis. d. C. ed. tit. m. i. com-
pil. vide concil. Trid. infra citatum. e. Sacerdotes cardinales be-
atu[m] non urbis tantum Romæ, sed aliorum etiam curiarum primos
interpretamus, quib[us] titulis, id est parochia committuntur. f. C. g.
ed. tit. m. i. compil. conc. Trid. Sess. 3. de reform. cap. 1. salutis re-
addit, vel Archipresbyteri & alii curarum animarum habentes, po-
pulo predicent Dei verbum, g. alii, d[omi]norum, h. venerunt
i. alia, provisionem.

DE OFFICIO PRIMICERII

TITVLVS XXV.

C. A. P. I.

Ponitea, quæ sp[ec]ialiter ad officium primicerii. Avendite,

Idem i. in libro Romani ordinis.

Ver primicerius & sciat se esse sub Antiphona fe-
t[er] & Archipresbyter, ut ad eis curam peculiariter
pertinet, ut primit in docendo Diaconi, ut reli-
quie gradibus ecclesiasticis in ordine possint, ut in dis-
ciplina & custodia insit, sicut pro animabus eorum
coram Deo ratione est redditus, & ut ipse Diaconi
donec l[ectio]nes quæ ad nocturna officia eleemosynas
pertinent, & de singulis studiis habent ut in quinque
capacem ferunt habuerit, absque ultra vacet negligi-
tia, aut a quo ipse sufficerit intrinsecus.

DE OFFICIO SACRISTÆ.

TITVLVS XXVI.

C. A. P. I.

Ex concilio Tolerano.

Ver sciat & sacrificia subiectum Archidiaco[n]o, ut
iuram curam pertinere custodium sacerdotum reli-
qui, vestimentorum ecclesiasticorum, secundum
thesauri ecclesiastici, nec non, quæ ad luminaria pre-
sent, five in cera, & five olico.

DE OFFICIO CVSTODIS.

TITVLVS XXVII.

C. A. P. I.

Ponit quæ sp[ec]ialiter ad officium custodis.

Ex libro Romani ordinis.

Custos ecclesie p[ro]p[ter]a, cui es, quæ ecclesia con-
tinet, custodienda committuntur, operari ac
sui archidi. iustitioni in cunctis obediat, in cun-
ctis horis signa inimicis ballosum pulsanda, ipso Archi-
diacono iubente, ab eo pulsatur, pulsa vel levigata
altaris, seu cuncta utensilia ecclesie indeleinante celo-

a. ad Romanos habita à Iohanne Papa XII. & à Laurentio in
hic putarem Iohannem IX. sive X. fortitudine, h[ab]ent secundum
venia celebravit. Leo enim antiquus sat, b. Cantus
i. compil. c. al. & Episc. d. Almontana. e. al. p[ro]p[ter]a
f. deest vox eccl[esi]a & profanis, h. ad almontana, i. al-
Item, k. Crato. tit. m. i. compil. nov. p[ro]p[ter]a. m. Grat. con. p[ro]p[ter]a
s[ecundu]m. Ram. l. s. 4. 1. In omnibus manu[m] donat sacerdos
n[on] nocturna officia. m. al. iustitiorum. n. U. i. m. i. comp[ilatio]n[is]
& iov. p[ro]p[ter]a. o. H[ab]et p[ro]fessio[ne] vera in nocturna officia
p. Cap. i. tit. m. i. compil.